

Vyšla knižka o Hrabalových filmoch očami Jiřího Menzla

Edičné oddelenie Slovenského filmového ústavu (SFÚ) vydalo túto jeseň ďalšiu z publikácií v edícii Camera obscura, ktorá sa formou čitateľsky atraktívnych profilov usiluje podať plastický obraz života a diela súčasných, stále aktívnych tvorcov slovenského a európskeho filmu. Aktuálne sa k čitateľom dostáva publikácia *Hrabalovský svet očami Jiřího Menzla* od filmového vedca Petra Gavaliera, ktorému v tejto edícii vyšla v minulosti už publikácia o nemeckom režisérovi Wimovi Wendersovi a spolupodielal sa aj na knihe o Ivanovi Palúchovi.

Nová publikácia Petra Gavaliera sa zaoberá filmovým fenoménom Menzel – Hrabal, pozoruhodným nielen v domácom, ale aj v európskom kontexte. Ponúka analýzu a interpretáciu šiestich filmových prepisov diela spisovateľa Bohumila Hrabala, ktoré nakrútil režisér Jiří Menzel. Ide o tituly *Smrť pana Baltazara* z filmu *Perličky na dně* (1965), *Ostře sledované vlaky* (1966), *Skřivánci na niti* (1969), *Postřižiny* (1980), *Slavnosti sněženek* (1983) a poslednou z adaptácií je *Obsluhoval jsem anglického krále* (2006). Výber tejto témy vysvetľuje Gavalier slovami: „*Po knihách o Wimovi Wendersovi a Ivanovi Palúchovi som chcel pokračovať v niečom, čo by som nazval akousi stredoeurópskou trilógiou. V nej sa snažím postihnúť osudy tvorcov rozličných profesií a z rôznych prostredí, ktorých spája to, že svojím osobitým dielom presiahli hranice domovskej krajiny. Hlavne mám však veľmi rád Hrabalovu tvorbu.*“

Ambíciou Gavalierovho textu je porovnať šesť tvorivých stretnutí jedného z najosobitejších a zároveň najúspešnejších českých režisérov, patriaceho k novátorským spolutvorcom československej novej vlny 60. rokov minulého storočia, s jednou z najvýraznejších osobností českej literatúry, ktorá svojou nezameniteľnou tvorbou významne poznamenala tvár moderného stredoeurópskeho umenia druhej polovice 20. storočia. V rozsahom neveľkej knižke sa autor pokúša posúdiť vzájomnú konfrontáciu rozličných jazykov filmu a literatúry, zhodnotiť, ako sa dvornému adaptátorovi diela legendárneho spisovateľa, zachytávajúceho a zobrazujúceho takmer celé minulé storočie, podarilo vystihnúť na filmovom plátne podstatu „pábitelské“ poetiky Bohumila Hrabala. V mesačníku o filmovom dianí na Slovensku Film.sk o Menzlovej poetike v Hrabalových filmoch Gavalier hovorí, že „*vo všetkých Menzlových filmoch sú hrabalovská surovosť a naturalizmus zjemnené, no režisér má právo uchopiť literárnu predlohu po svojom. Dôležité je zachovať jej ducha a zároveň svojou výpoveďou odkryť pred divákom čosi neznáme a objavné. Menzlovi sa to podľa mňa vo väčšine prípadov podarilo.*“

Po úvodnej štúdii na tému problematiky filmového prepisu literárneho diela je publikácia rozdelená na šesť kapitol podľa jednotlivých filmov, zoradených v chronologickom poradí podľa roku ich výroby, uzatvára ju epilóg a výberová filmografia (Jiří Menzel – Bohumil Hrabal). Publikáciu na 161 stranách vydal Slovenský filmový ústav (SFÚ) v spolupráci s Národným filmovým archívom Praha a s finančnou podporou MK SR a Literárneho fondu.

Zakúpiť si ju je možné za 7,30 Eur v predajni SFÚ Klapka.sk, v Kine Lumière, prostredníctvom internetového predaja na www.klapka.sk alebo vo vybraných kníhkupectvách. V Českej republike sa predáva v Prahe v predajni Terryho ponožky a v Kine Národného filmového archivu – v Kine Ponrepo. V minulosti v edícii Camera obscura vyšli publikácie o slovenských tvorcoch *Svet v pohyblivých obrazoch Martina Šulíka, Martin Hollý – život za kamerou, Kameraman Stanislav Szomolányi, Herec Ivan Palúch* a v línii európskych tvorcov *Pedro Almodóvar, Línie, kruhy a svety Emira Kusturicu a Spletité cesty Wima Wendersa*.

K čitateľom sa v týchto dňoch dostalo aj aktuálne číslo filmologického časopisu Kino-Ikon

Nové číslo filmologického časopisu pre vedu o filme a pohyblivom obraze Kino-Ikon 1/2012 sa venuje téme normalizácie a filmu. Podnetom k jeho zameraniu sa stala pracovná konferencia Katedry audiovizuálnych štúdií FTF VŠMU, ktorá sa pod názvom *Normalizácia v (česko)slovenskej kinematografii* uskutočnila presne pred rokom. Základ čísla tvoria príspevky českých a slovenských historikov a kritikov, medzi nimi Václava Maceka, Jeleny Paštěkovej, Juraja Mojžiša, Kataríny Mišíkovej, Evy Filovej, Martina Ciela, Rudolfa Urca, Luboša Ptáčka, Zdeňka Hudeca a Jadwigy Hučkovej. Aj v ďalších tradičných rubrikách číslo dopĺňajú štúdie a texty, ktoré korešpondujú s hlavnou témou, rozhovor s filmovým dramaturgom a publicistom Rudolfom Urcom sa venuje normalizácii v slovenskom animovanom filme. Do čísla je zaradená aj rubrika Pocta 2 x 50, venovaná 50. výročiu vzniku filmu *Slnko v sieti* Štefana Uhra a okrúhlemu jubileu režiséra Martina Šulíka, ktorý v októbri oslávil 50 rokov. Nechýbajú ani Filmové a literárne reflexie a Dvojdotyk. Súčasťou časopisu Kino-Ikon je opäť aj pravidelný filmový občasník študentov umeleckej kritiky a audiovizuálnych štúdií na FTF VŠMU Frame, ktorý tentoraz prináša analýzy filmov normalizačného obdobia našej kinematografie.

Kino-Ikon vydáva Asociácia slovenských filmových klubov (ASFK) v spolupráci so Slovenským filmovým ústavom (SFÚ) a Vysokou školou múzických umení (VŠMU). Kino-Ikon 1 / 2012 vyšiel na 289 stranách s finančnou podporou Audiovizuálneho fondu. Zakúpiť si ho je možné za 3,32 € v predajni SFÚ Klapka.sk, v Kine Lumière alebo prostredníctvom internetového predaja na www.klapka.sk, v predaji je aj vo vybraných kníhkupectvách.

Slovenský filmový ústav (SFÚ)

Slovenský filmový ústav (SFÚ) je jediná štátna organizácia v oblasti audiovizie na Slovensku. Jej hlavné úlohy, činnosti a pôsobnosť definuje audiovizuálny zákon č. 343/2007 Z. z. Súčasťou SFÚ je špecializovaný filmový archív. Tvorí ho jedinečné filmové a s filmom súvisiace archívne fondy a zbierky, ktoré sú základom audiovizuálneho dedičstva SR.

Kontakt: Slovenský filmový ústav, Grösslingová 32, Bratislava, www.sfu.sk.

Predajňa Slovenského filmového ústavu – Klapka.sk

Predajňa Klapka.sk sa orientuje na ponuku audiovizuálnych diel, odbornej literatúry a sprievodných grafických materiálov. V predaji má publikácie, časopisy, DVD nosiče z produkcie SFÚ a ďalších slovenských či zahraničných vydavateľstiev, ale aj soundtracky, plagáty a fotky k slovenským i zahraničným filmom. Ponúka aj možnosť internetového predaja.

Kontakt: Klapka.sk, Grösslingová 43, Bratislava, www.klapka.sk.

Kino Slovenského filmového ústavu – Kino Lumière

Kino Lumière premieťa domáce a zahraničné filmové diela, ktoré inde priestor na uvedenie nemajú. Jeho prioritami sú slovenský film, európska kinematografia a archívne kino. Uvádza pravidelné cykly a v jeho priestoroch sa konajú aj prehliadky a festivaly. Sprístupnené sú dve kinosály na prízemí, vstupné sa pohybuje od 2,00 € do 4,00 €.

Kontakt: Kino Lumière, Špitálska 4, Bratislava, www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk